

Sygnatura akt XII C 106/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

P., dnia 25 maja 2016 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XII Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Maria Prusinowska

Protokolant: Protokolant sądowy A. N.

po rozpoznaniu w dniu 12 maja 2016 r. w Poznaniu na rozprawie

sprawy z powództwa **L. N.**

przeciwko **B. N.**

o zapłatę

1. Zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 78 014 zł (siedemdziesiąt osiem tysięcy czternaście złotych) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 4 marca 2013 r. do dnia zapłaty,
2. W pozostałym zakresie postępowanie umarza,
3. Koszty postępowania rozdziela pomiędzy stronami stosunkowo obciążając nimi pozwaną w 75 %, a powódkę w 25 % i z tego tytułu:
  - a. zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 2712,75 zł,
  - b. zasądza od powódki na rzecz pozwanej kwotę 904,25 zł,
4. Nakazuje ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Poznaniu, tytułem kosztów sądowych wyłożonych tymczasowo przez Skarb Państwa:
  - a) od pozwanej kwotę 6906 zł,
  - b) od powódki z zasądzzonego roszczenia kwotę 2302 zł.

SSO Maria Prusinowska

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 4 marca 2013 r. powódka L. N. wniosła o zasądzenie od pozwanej B. B. kwoty 104.183 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty i zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz pełnomocnika ustanowionego z urzędu kosztów pomocy prawnej, nieopłaconych przez powódkę choćby w części. /k. 1/

W uzasadnieniu powódka wskazała, że zaciągnęła umowy kredytowe na prośbę pozwanej, która twierdziła, że jest w tragicznej sytuacji życiowej i zobowiązała się do zwrotu pieniędzy bez zbędnej zwłoki. /k. 2-3/

Pozwana w piśmie złożonym do Sądu w dniu 24 lipca 2013 r. wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie od powódki na jej rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych. /k. 28/

Ustosunkowując się do twierdzeń pozwu – pozwana podała, że poprosiła powódkę o udzielenie dwóch pożyczek, gdyż znajdowała się w trudnej sytuacji materialnej. W dniu 16 czerwca 2008 r. powódka przekazała jej do rąk własnych

kwotę 20.000 zł informując, że pieniądze pochodzą z zawartej umowy kredytowej z jednym z banków. W dniu 7 lipca 2008 r. powódka przekazała pozwanej kolejną kwotę pieniędzy w gotówce tytułem pożyczki. Poza tym, pozwana zaprzeczyła, aby pożyczała od powódki sumy pieniędzy wskazane w umowach kredytowych wymienionych w pozwie. Zdaniem pozwanej, pożyczone od powódki pieniądze zostały zwrócone w 2009 r. /k. 29-31/

W dniu 28 kwietnia 2014 r. udział w sprawie zgłosił Prokurator Prokuratury Okręgowej w Poznaniu /k. 97/.

W piśmie procesowym z dnia 27 stycznia 2015 r. powódka cofnęła żądanie pozwu o kwotę 9.425 zł, ograniczając je tym samym do kwoty 94.758 zł. /k. 235/ Na rozprawie w dniu 29 stycznia 2015 r. powódka potwierdziła, że cofa pozew co do kwoty 9.425 zł i zrzeka się roszczenia w tym zakresie. /k. 278/

W piśmie procesowym z dnia 9 kwietnia 2015 r. powódka ograniczyła żądanie pozwu do kwoty 92.114 zł, cofając je w wysokości 2.289 zł. /k. 290/

Na rozprawie w dniu 12 maja 2016 r. powódka zmodyfikowała żądanie pozwu, wnosząc o zasądzenie od pozwanej kwoty 78.014 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu, w pozostałym zakresie cofnęła powództwo i zrzekła się roszczenia.

Prokurator Prokuratury Okręgowej poparł żądanie pozwu w całości.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka i pozwana nawiązały znajomość w domu L. W.. Pozwana, będąc z zawodu pielęgniarką, zaoferowała powódce pomoc w dostarczeniu leków i innych środków medycznych. Swoją uczynną postawą wzbudziła zaufanie powódki i zaczęła odwiedzać ją w domu. Pozwana opowiadała powódce o swoim dramatycznym położeniu życiowym, czym wzbudzała litość. Z tej przyczyny prosiła udzielnie pożyczki. Powódka podpisywała zaaranżowane przez pozwaną umowy pożyczki, a uzyskane pieniądze przekazywała pozwanej. W ten sposób powódka zaciągnęła zobowiązania w poszczególnych bankach, a to: w (...) Banku S.A. mocą umowy z dnia 10 czerwca 2008 r. nr KGP (...) na kwotę netto (wyplacona) 10.000 zł, kwota brutto (obejmująca kwotę kredytu wyplaconego, a także dodatkowe opłaty, prowizje, składki na ubezpieczenie kredytobiorcy) – 13.340, 45 zł; w (...) Bank S.A. mocą umowy z dnia 11 czerwca 2008 r. nr (...) na kwotę netto 12.200 zł, kwota brutto – 14.460, 22 zł; w (...) Bank S.A. mocą umowy z dnia 11 czerwca 2008 r. nr (...) na kwotę netto 3.200 zł, kwota brutto – 3.707, 96 zł; w (...) Bank S.A. mocą umowy z dnia 11 czerwca 2008 r. nr (...) na kwotę netto 14.780, 60 zł, kwota brutto – 17.014, 81 zł; w (...) Bank S.A. – pośrednik (...) Bank S.A. – nabywca (...) S.A. mocą umowy z dnia 16 czerwca 2008 r. nr (...) na kwotę netto 16.953, 23 zł, kwota brutto – 22.225 zł; w (...) Bank S.A. mocą umowy z dnia 25 czerwca 2008 r. nr (...) na kwotę netto 8.800 zł, kwota brutto 12.960, 05 zł; w (...) Bank S.A. mocą umowy z dnia 31 lipca 2008 r. nr (...) na kwotę netto 4.900 zł, kwota brutto 7.216, 39 zł; w (...) Bank (...) S.A. mocą umowy z dnia 14 lipca 2008 r. nr (...) na kwotę netto 8.000 zł, kwota brutto 9.615, 15 zł; w (...) Bank (...) S.A. mocą umowy z dnia 25 lipca 2008 r. nr (...) na kwotę netto 5.770 zł, kwota brutto 7.134, 49 zł; w (...) Bank S.A. mocą umowy z dnia 25 lipca 2008 r. nr (...) na kwotę netto 5.000 zł, kwota brutto 5.000 zł; w (...) Bank S.A. mocą umowy z dnia 13 sierpnia 2008 r. nr (...) na kwotę 12.828 zł netto, 12.828 zł brutto. Suma zawartych umów kredytowych brutto wyniosła 125.502, 52 zł, natomiast suma kwot przekazanych do dyspozycji kredytobiorcy wyniosła 102.431, 83 zł. Na rachunek bankowy pozwanej nr (...) prowadzony przez (...) Bank (...) S.A. wpłynęły środki w łącznej wysokości 85.953, 23 zł, w tym kwota 10.000 zł z kredytu zaciągniętego przez powódkę w (...) Bank S.A. w dniu 10 czerwca 2008 r. w oparciu o umowę KGP (...), kwota 12.200 zł z kredytu zaciągniętego przez powódkę w (...) Bank S.A. w dniu 11 czerwca 2008 r. w oparciu o umowę nr (...), kwota 3.200 zł z kredytu zaciągniętego przez powódkę w (...) Bank S.A. w dniu 11 czerwca 2008 r. w oparciu o umowę nr (...), kwota 12.000 zł z kredytu zaciągniętego przez powódkę w (...) Bank S.A. w dniu 11 czerwca 2008 r. w oparciu o umowę nr (...), kwota 16.953, 23 zł z kredytu zaciągniętego przez powódkę w (...) Bank S.A. – pośrednik (...) Bank S.A. w dniu 16 czerwca 2008 r. umowa nr (...), kwota 8.800 zł z kredytu zaciągniętego przez powódkę w (...) Bank S.A. w dniu 25 czerwca 2008 r. umowa nr (...), kwota 4.900 zł z kredytu zaciągniętego przez powódkę w (...) Bank S.A. w dniu 31 lipca 2008 r. umowa nr (...), kwota 8.000 zł z kredytu zaciągniętego przez powódkę w (...) Bank (...) S.A. w dniu 14 lipca 2008 r. umowa nr (...), kwota 5.770 zł z kredytu zaciągniętego przez powódkę w (...) Bank (...) S.A. w dniu

25 lipca 2008 r. umowa nr (...), kwota 4.130 zł z kredytu zaciągniętego przez powódkę w (...) Bank S.A. w dniu 25 lipca 2008 r. umowa nr (...). Pozwana zobowiązała się do spłaty pożyczonych pieniędzy w terminach wynikających z wymagalności poszczególnych rat określonych w umowach kredytowych, lecz uczyniła to w niewielkim zakresie, tj. w wysokości 6.077 zł. Powódka dokonała spłaty przedmiotowych kredytów w wysokości 10.396, 17 zł, w tym w drodze czynności egzekucyjnych ściągnięto 6.274, 39 zł. Oprócz wpłat powódki i pozwanej odnotowano wpłaty zrealizowane przez osoby trzecie i osoby niezidentyfikowane w wysokości 13.261, 67 zł.

Dowód: oświadczenie z dnia 16 marca 2009 r. /k. 16/, opinia biegłego z zakresu ekonomii, analizy ekonomicznej przedsiębiorstw, bankowości, finansów i Strukturalnych Funduszy (...) dra K. S. z dnia 14 grudnia 2015 r. /k. 378-394/, dokumenty znajdujące się w aktach sprawy Prokuratury Rejonowej w Nowym Tomyszu o sygn. (...), pismo z (...) Bank S.A. z dn. 4 grudnia 2014 r. i z dn. 19 marca 2015 r. /k. 241, k. 294/, pismo z (...) Bank (...) S.A. z dn. 15 stycznia 2015 r. /k. 248/, zestawienie wpłat dokonanych na rachunek kredytu nr (...) z dn. 15 stycznia 2015 r. /k. 249/, pismo z (...) S.A. (poprzednik (...) Bank S.A.) z dn. 22 grudnia 2014 r. wraz z zestawieniem wpłat /k. 252-256/, pismo z (...) S.A. z dn. 27 listopada 2014 r. i z dn. 18 marca 2015 r. /k. 263-265, k. 298-299/, umowa kredytu gotówkowego z (...) Bankiem S.A. z dn. 16 czerwca 2008 r. nr (...)k. 266-269/, pismo z G. (1). z dn. 16 stycznia 2015 r. /k. 272-274/, zeznania świadka L. W. /k. 104-105, e – protokół – k. 106/, zeznania powódki /k. 83-84, e – protokół – k. 85/

Pozwana na szeroką skalę parała się procederem polegającym na zaciąganiu pożyczek od osób, które zawierały umowy kredytowe z bankami i instytucjami finansowym, a uzyskane w ten sposób pieniądze przekazywały bądź to w formie gotówkowej bądź przelewem wprost no konto pozwanej. Pozwana spłacała zaciągnięte pożyczki w marginalnym zakresie.

Dowód: odpis postanowienia Prokuratury Rejonowej w Nowym Tomyszu z dn. 22 października 2010 r. o umorzeniu dochodzenia sygn. akt (...) /k. 4-15/, kserokopia materiału prasowego z Gazety (...) p.t. „P. (...)” /k. 78/, zeznania powódki /k. 83-84, e – protokół – k. 85/, zeznania świadka L. W. /k. 104-105, e – protokół – k. 106/, zeznania świadka U. F. /k. 176, e protokół – k. 179/

Postanowieniem z dnia 22 października 2010 r. umorzono dochodzenie w sprawie niekorzystnego rozporządzenia mieniem m.in. powódki oraz podrobienia podpisów na dokumentacji kredytowej to jest o przestępstwo określone w art. 286 §1 kk i art. 270 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk.

Okoliczność bezsporna

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych wyżej dowodów, a także na podstawie zeznań świadków L. W., U. F., M. P., P. P., na podstawie zeznań powódki oraz w niewielkim zakresie w oparciu o zeznania pozwanej. Zgromadzone w niniejszej sprawie dokumenty Sąd uznał za wiarygodne. Nie zachodziły podstawy by kwestionować ich prawdziwość i moc dowodową, czego strony również nie czyniły.

Zeznania świadków L. W. i U. F. okazały się wiarygodne i przydatne dla ustalenia okoliczności związanych z procederem zaciągania pożyczek przez pozwaną.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków M. P. i P. P.. Moc dowodowa tych zeznań była jednak niewielka, albowiem świadkowie nie mieli precyzyjnej wiedzy w sprawie.

Sąd dał wiarę zeznaniom powódki, która zeznawała konsekwentnie i logicznie. Treść jej zeznań korespondowała z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym.

Zeznania pozwanej okazały się w zasadniczej części niewiarygodne, albowiem dowody będące podstawą ustaleń faktycznych w sprawie wykazały jednoznacznie, że kwoty pożyczane przez powódkę z banków były przelewane na rachunek pozwanej. Powódka przekazała na rzecz pozwanej kwotę 85.953, 23 zł, a nie 20.000 zł - jak twierdzi pozwana. Nadto, pozwana zwróciła dług w niewielkiej części (6.077 zł), a nie jak zeznała w całości. Pozwana nie zaoferowała żadnych dowodów na poparcie swoich twierdzeń.

W ocenie Sądu wnioski wynikające z opinii dra K. S. - biegłego sądowego z zakresu ekonomii, analizy ekonomicznej przedsiębiorstw, bankowości i Strukturalnych Funduszy (...) zasługiwały na uwzględnienie. Opinia była jasna, spójna i przydatna dla wydania orzeczenia w niniejszej sprawie. Nadto, nie była kwestionowana przez żadną ze stron.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo okazało się uzasadnione. Powódka wywodziła swoje roszczenie z umów pożyczki, które zawarła z pozwaną, tj. w dniu 10 czerwca 2008 r. powódka zaciągnęła kredyt w (...) Banku S.A. w wysokości 10.000 zł, a pieniądze wpłynęły na rachunek bankowy pozwanej, w dniu 11 czerwca 2008 r. powódka zaciągnęła kredyt w (...) Bank S.A. w wysokości 12.200 zł i pieniądze zostały przekazane na rachunek bankowy pozwanej, w dniu 11 czerwca 2008 r. powódka zaciągnęła kredyt w (...) Bank S.A. w wysokości 3.200 zł i pieniądze zostały przekazane na rachunek bankowy pozwanej, w dniu 11 czerwca 2008 r. powódka zaciągnęła kredyt w (...) Bank S.A. w wysokości 14.780,60 zł i pieniądze w kwocie 12.000 zł zostały przekazane na rachunek bankowy pozwanej, w dniu 16 czerwca 2008 r. powódka zaciągnęła kredyt w (...) Bank S.A. – pośrednik (...) Bank S.A. w wysokości 16.953, 23 zł i pieniądze zostały przekazane na rachunek bankowy pozwanej, w dniu 25 czerwca 2008 r. powódka zaciągnęła kredyt w (...) Bank S.A. w wysokości 8.800 zł i pieniądze zostały przekazane na rachunek bankowy pozwanej, w dniu 31 lipca 2008 r. powódka zaciągnęła kredyt w (...) Bank S.A. w wysokości 4.900 zł i pieniądze zostały przekazane na rachunek bankowy pozwanej, w dniu 14 lipca 2008 r. powódka zaciągnęła kredyt w (...) Bank (...) S.A. w wysokości kwota 8.000 zł i pieniądze zostały przekazane na rachunek bankowy pozwanej, w dniu 25 lipca 2008 r. powódka zaciągnęła kredyt w (...) Bank (...) S.A. w wysokości 5.770 zł i pieniądze zostały przekazane na rachunek bankowy pozwanej, w dniu 25 lipca 2008 r. powódka zaciągnęła kredyt w (...) Bank S.A. w wysokości 4.130 zł. W sumie na rachunek bankowy pozwanej z ww. kredytów zaciągniętych przez powódkę wpłynęły środki wysokości 85.953, 23 zł.

Zgodnie z art. 720 § 1 k.c., przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Zgodnie z treścią art. 720 § 2 k.c., umowa pożyczki, której wartość przenosi 500 zł powinna być stwierdzona pismem. W przepisie tym forma pisemna została zastrzeżona jedynie do celów dowodowych. Natomiast w myśl przepisu art. 74 § 1 k.c., zastrzeżenie formy pisemnej bez rygoru nieważności ma ten skutek, że w razie niezachowania zastrzeżonej formy nie jest w sporze dopuszczalny dowód ze świadków ani dowód z przesłuchania stron na fakt dokonania czynności. Przepisu tego nie stosuje się, gdy zachowanie formy pisemnej jest zastrzeżone jedynie dla wywołania określonych skutków czynności prawnej. Jednakże mimo niezachowania formy pisemnej przewidzianej dla celów dowodowych, dowód ze świadków lub dowód z przesłuchania stron jest dopuszczalny, jeżeli obie strony wyrażą na to zgodę, jeżeli żąda tego konsument w sporze z przedsiębiorcą albo jeżeli fakt dokonania czynności prawnej będzie uprawdopodobniony za pomocą pisma (§ 2). W niniejszej sprawie do pozwu powódka załączyła oświadczenie stron z dnia 16 marca 2009 r. /k. 16/ Z dokumentu tego wynika, że powódka wzięła pożyczki, a środki wpłynęły wprost na konto pozwanej, która zobowiązała się je spłacić w całości. Początkiem dowodu na piśmie, o którym mowa w art. 74 § 2 k.c., czyli dokumentem wskazującym, że czynność prawna została dokonana, może być każdy dokument, którego treść bezpośrednio lub pośrednio wskazuje na fakt dokonania czynności. Może to być dokument prywatny albo urzędowy, list, dowód wpłaty, wycinek prasowy, wydruk komputerowy, telefaksowy itp. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 2008 r. sygn. IV CNP 6/08, LEX nr 584768). Pismo o którym mowa w art. 74 § 2 k.c. nie ma bowiem stanowić dowodu dokonania czynności prawnej, lecz jedynie stwarzać podstawy do przypuszczeń, że czynność nastąpiła. Sam fakt jej podjęcia ma być dopiero udowodniony w toku postępowania. Odnosząc powyższe do niniejszej sprawy uznać należało, że przedstawione przez powódkę oświadczenie z dnia 16 marca 2009 r., spełniało wymagania określone w art. 74 § 2 k.c. Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że strony zawarły umowy pożyczki w łącznej kwocie 85.953, 23 zł. Wersja powódki o udzielaniu pożyczek na rzecz pozwanej jest logiczna i spójna, a także zgodna z pozostałymi zgromadzonymi w sprawie dowodami, m.in. poszczególnymi umowami kredytowymi, w których rachunek bankowy pozwanej został wskazany w celu przelania kwoty kredytu. Również świadek L. W. zeznała, że wobec niej, jak i wielu innych osób, pozwana stosowała podobny proceder. Natomiast świadek U. F., zajmując się

udzielaniem pożyczek, zeznała, że pozwana zaaranżowała pożyczkę dla powódki, która tylko podpisała dokumenty. W sprawie nie budziło zatem żadnych wątpliwości, że pozwana otrzymała od powódki kwotę 85.953, 23 zł, z czego zwróciła jedynie kwotę 6.077 zł. Wobec powyższego należało uznać, że ostatecznie sprecyzowane przez powódkę żądanie zwrotu pożyczki w wysokości 78.014 zł zasługiwało na uwzględnienie. /pkt 1 wyroku/

O odsetkach Sąd orzekł zgodnie z art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 455 k.c. mając na uwadze, że powódka ostatecznie domagała się zasądzenia odsetek ustawowych od dnia wytoczenia powództwa w niniejszej sprawie, tj. od dnia 4 marca 2013 r. do dnia zapłaty. Pozwana miała świadomość istnienia zadłużenia najpóźniej w dniu podpisania oświadczenia z dnia 16 marca 2009 r. Z tego względu dopuszczalne jest zasądzenie odsetek od dnia wniesienia pozwu.

Ograniczenia żądania pozwu do kwoty 78.014 zł Sąd uznał za dopuszczalne, bowiem okoliczności sprawy nie wskazywały, aby była to czynność sprzeczna z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierzająca do obejścia prawa. Nadto, cofnięcie żądania pozwu nastąpiło wraz ze zrzeczeniem się roszczenia w tym zakresie. Zatem, na mocy art. 355 § 1 k.p.c. Sąd postępowanie w tej części umorzył. /pkt 2 wyroku/

Koszty postępowania - na podstawie art. 100 zdanie pierwsze i art. 108 § 1 k.p.c. Sąd rozdzielił proporcjonalnie do wyniku sprawy i obciążył pozwaną obowiązkiem ich uiszczenia w 75 %, a powódkę w 25%. Stosunek ten ustalono porównując wysokość żądania strony powodowej – 104.183 zł z kwotą zasądzoną w pkt 1 wyroku – 78.014 zł.

Powódka poniosła koszty wynagrodzenia adwokata w wysokości 3.617 zł, z tego 75% daje kwotę 2.712, 75 zł. /pkt 3a wyroku/, natomiast pozwana poniosła koszty wynagrodzenia adwokata w wysokości 3.617 zł, z tego 25% daje kwotę 904,25 zł. /pkt 3b wyroku/.

Wysokość wynagrodzenia pełnomocników Sąd policzył na podstawie przepisu § 6 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U.2013.461), doliczając opłatę skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł.

Na koszty sądowe w niniejszej sprawie składają się: opłata od pozwu – 5.209, 15 zł, wydatki na wynagrodzenie biegłego – 3.920,40 zł, zwrot wydatków na koszty stawiennictwa świadka – 76, 80 zł, w sumie 9.208 zł. Koszty sądowe zostały tymczasowo poniesione przez Skarb państwa, stąd w punkcie 4a wyroku w oparciu o dyspozycję z art. 113 pkt 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U.2014.2025 – j.t.) Sąd nakazał ściągnąć od pozwanej 6.906 zł (w stosunku 75%), natomiast w punkcie 4b wyroku w oparciu o dyspozycję z art. 113 pkt 2 ww. ustawy Sąd nakazał ściągnąć od powódki z zasądzzonego roszczenia kwotę 2.302 zł (w stosunku 25%).

SSO Maria Prusinowska